

Kurt Vonnegut

Míg a halandók
alszanak

Kurt Vonnegut

Míg a halandók
alszanak

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Kurt Vonnegut: *While Mortals Sleep. Unpublished Short Fiction*
Delacorte Press, New York, 2011
This translation is published by arrangement with Delacorte Press,
an imprint of The Random House Publishing Group,
a division of Random House, Inc.
Copyright © 2011 by The Kurt Vonnegut, Jr., Trust
Foreword © 2011 by Dave Eggers

Fordította *Szántó György Tibor*

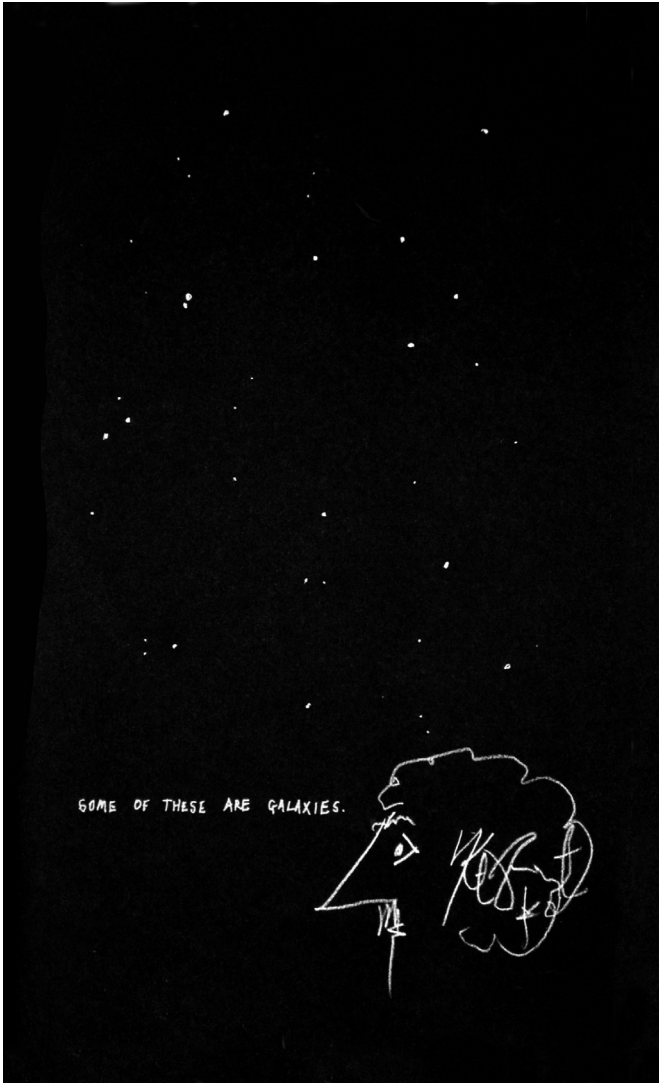
Borítóterv: *Pető Hunor*

Hungarian translation
© by Szántó György Tibor, 2012

Hungarian edition
© by Maecenas Könyvkiadó, 2012
honlap: www.maecenaskiado.hu

Tartalom

Előszó – Dave Eggers	7
Jenny	17
Kanlepra	43
Ezer dollár egy csókjáért	53
Bourbon, jéggel	67
A terepasztal királya	81
Központ, betűzöm	101
Ruth	121
Míg a halandók alszanak	141
Húnyj ki, kurta láng!	167
Tangó	183
Bomar	201
Nem vót nekije pojása	219
Mr. Z.	229
Hőstenor	247
PéNZ beszél	267
Színjátészó szélhámosok	287
Utószó – Szántó György Tibor	309
Illusztrációk jegyzéke	318

Némelyik közülük naprendszer

Központ, betűzöm

Az én drága, imádott hitvesem, leánykori nevén Amy Lou Little, a női medencéből érkezett. Női medence. Magányos férfi számára mily elbűvölő képzet. Meleg, mély víz, és a sok lubicokoló lány.

Amy Lou Little az Alabama állambeli Birminghamben született. Csinos volt, magabiztos és húszesztendő. Amikor jövendőbelim elvégezte a birminghami titkárnőképzőt, az iskola gyorsnak és pontosnak minősítette. Fenn, a távoli északon, a Montezuma Vasgyár és Öntöde Rt. munkaügyi osztályáról szép fizetést ajánlottak neki, amennyiben átjönne Pittsburghbe.

Midőn jövendőbelim átjött Pittsburghbe, beültették a Montezuma Vasgyár és Öntöde Rt. női medencéjébe. Ellátták fülhallgatóval, diktafonnal, és kapott egy villanyírógépet. A Miss Nancy Hostetter asztalával szomszédos asztalhoz került. Miss Nancy Hostetter volt a női medence C részlegének vezetője. Huszonkét éve dolgozott már itt. Miss Hostetter akkorára nőtt, mint egy jávorszarvas. Ez az egyenes, egészséges és erős természet elképzелhetetlenül gyorsan és hibátlanul gépelt. Felszólította Amyt, hogy tekintse őt a nővérenek.

A Montezuma Vasgyár és Öntöde Rt. munkatársa voltam magam is. Láthatatlan vásárlóink gyökértelen boldogítója. A vá-

sárlók leveleket írtak a cégnek. Huszonötén válaszoltunk nekik. Szívélyesen, szakszerűen. Soha egyetlen vásárlóval sem találkoztam, azok sem ismertek engem. Nem kértem, és ők sem vetették fel, hogy küldjük el egymásnak a fényképünket.

Egész álló nap a diktafonomnak beszéltem. A kézbesítők a szalagokat átvitték a női medencébe, amelyet soha nem láttam.

A női medencében hatvan lány dolgozott. Tíz lány alkotott egy részleget. Az irodákban a faliújságokon az állt, hogy a lányok a cég diktafonnal dolgozó minden munkatársa számára rendelkezésre állnak. A hatvan lány közül szinte az összes férfi találhatott volna ízlésének megfelelőt. Voltak ott hajadonok, mint az én jövendőbelim, rikítóan kifestett, táncosnőkülsőjű életveg asszonyok meg holdvilágképű matrónák egyaránt, és persze akadtak olyan merev és maguknak való vénkisasszonyok is, mint Miss Hostetter.

A női medence falait a szemnek kellemes, pihentető zöldre mázolták, és nyugalmat árasztó, falusi témájú festményeket szögelték fel. A levegőben izgalmasan keveredett Andre Kostelanetz* és a Mantovani zenekar** lemezről szóló muzsikája a gépirónők kölnijének illatával. A lányok fülét a Montezuma férfiainak magnószalagra rögzített hangja töltötte be. Reggeltől napestig.

De ezek a férfiak soha nem küldték el nekik az arcukat. Kizárólag a hangjukat küldték. És soha másként nem hívták a lányokat, csak így: *központ*.

* Andre Kostelanetz (1901–1980) orosz származású amerikai karnagy. Fülbemászó klasszikus darabokat adott elő zenekarával. Az ún. „könnyen hallgatható” szimfonikus muzsika egyik úttörője. – *A ford.*

** Annunzio Paolo Mantovani (1905–1980) az 1950-es évek legnépszerűbb könnyűzenei nagyzenekarának alapítója és karmestere. – *A ford.*

KÖZPONT, BETŰZÖM

– Molibdén, központ – szólt egy hang Amy fülébe. – Betűzöm: M-o-l-i-b-d-é-n.

Az orrhangú északi akcentus sértette Amy fülét. Számára, mint mondta, úgy hangzott, mintha lánccal ütlegelnének egy rozsdás kolompot. Az én hangom volt.

– Repedt fazék! – üdvözölte a hangomat Amy.

– A készüléket mindenütt szilikonnal tömítjük – folytatta a hangom. – Betűzöm a szilikont, központ. Sz-i-l-i-k-o-n.

– Nehogy már lebetűzd nekem a szilikont is – tiltakozott Amy. – Hat hónapja vagyok ebben a diliházban. Ezalatt mindent megtudtam a szilikonjaidról.

– Tisztelettel üdvözlö – diktálta Amynek a hangom – Arthur C. Whitney, Jr., Ügyfélszolgálati Részleg, Vízfóraló Osztály, Nehéz Háztartási Gép Üzem. 412. szoba, 77. sz. épület, Pittsburghi Gyártelep.

A levél aljára Amy rágépelte a nevem rövidítését. Utána le választotta róla az indigót, és „kimenő posta” feliratú dobozába tette, majd kiszedte diktafonjából a hangszalagomat. Felemelte és megdorgálta.

– Ide figyelj, te Arthur! Néhanap idetolhatnád a képedet is a női medencébe. Úgy bánnánk veled, mintha te lennél Clark Gable. Minden férfival úgy bánnánk. – Azzal „bejövő posta” feliratú dobozából előszedett egy új szalagot, és a diktafonjába csúsztatta. – Gyere, te vén ördög, te. Olvasd fel ezt a félig megfagyott alabamai leányt. Ejts rabul.

– Öt indigót kérek, központ – harsogta Amy fülébe az új, érdes hang.

– Mr. Harold N. Brewster kezeihez, Tárcsás Csapágy Üzem, Jorgenson Finommechanikai Művek Rt., Lansing, 5, Michigan.

– Te aztán heves természetű vén kandúr lehetsz. Ugye elta-

láltam? – mondta a hangnak Amy. – Mitől vagytok ti, itteni férfiak olyan fene lelkesek, mi? Talán a központi fűtéstől?

Miss Hostetter kivette a füléből a hallgatót.

– Nekem szóltál, Amy? – Miss Hostetter magas asszony volt. Semmilyen ékszert nem viselt, kivéve arany törzsgárdatag-jelvényét. Zordon szemrehányással figyelte a lányt. – Most meg mi a gond?

Amy megállította a diktafonját.

– A szalagon beszélő úriemberrel társalgok – felelte. – Kénytelen vagyok társalogni velük, különben begolyózok.

– Rengeteg kedves emberrel elbeszélgethetnél. Folyton mindent csak kritizálsz, pedig szakíthatnál egy kis időt, hogy kitaláld, mi ennek az egésznek az értelme.

– Árulja el: mi ennek az egésznek az értelme? – Amy körbe-mutatott. A körbe a női medencét is belefoglalta.

– A *Montezumai Jegyzőkönyv*ben pont erről láttam egy kitűnő karikatúrát. – A *Montezumai Jegyzőkönyv* című hetilapot a vállalat dolgozói számára szerkesztették.

– Arra a rajzra gondol, amelyiken Florence Nightingale* szelleme egy gyorsíró fölött lebeg?

– Az is remek rajz. De én arra a másikra gondoltam, amelyiken egy ember áll az új Thermolux kandallója mellett. A kandalló és az ember körül ezer meg ezer asszony, kísértetszerűek. És ez volt a kép alatt: „Ő az, aki nem küld orchideát. Pedig jobban tenné, ha küldene az asszonyok tízezreinek, akiknek a megbízható Montezuma-termékeket köszönheti.”

* Florence Nightingale (1820–1910) a modern ápolónőképzés élharcosa, a viktoriánus Angliában a nők választójogáért küzdő mozgalom egyik vezéralakja. – *A ford.*

– Szellemekek! Kísértetek! Itt, északon csupa kísértet lakik. Reggel előbukkannak a hidegből és a füstből, ide-oda rohangásznak. Egész nap vízmelegítőkön, szilikontömítéseken meg molibdéneken rágódnak. Ötkor pedig köddé válnak. Szó nélkül eltűnnek. Elképzelni sem tudom, hogy errefelé valaki megházasodhasson, vagy szerelmes legyen, vagy csak egyszerűen elnevesse magát, mert észrevett valami kedves dolgot, bármit. Odahaza, a gimnáziumban...

– A gimnázium nem azonos az élettel – jelentette ki Miss Hostetter.

– Ha viszont a Montezuma az élet, az Úr legyen irgalmas az asszonyokhoz. Ketrebe zsúfolva, az egész emeleten csupa nő.

Miss Hostetter és jövődöbelim egymásra meredtek. Hat hónap alatt borotvaélesre fenték egymás iránti ellenszenvüket. Apró késpengék villódtak a szemükben, miközben udvariasan mosolyogtak.

– Olyan az élet, amilyené formáljuk. És a hálátlanság az egyik legrútabb bűn – jelentette ki Miss Hostetter. – Nézz csak körül! Festmények a falon. Szőnyeg a padlón. Szól a csodálatos zene. Kórházi ellátás, nyugdíjpénztár. Karácsonyi buli. Friss virág az asztalokon. Kávészünet. Saját kávézó. Pihenőszoba. Benne televízió és pingpongasztal.

– Van itt minden, csak élet nincs – felelte jövődöbelim. – Eddig összesen egy életjelről hallottam: szegény, szerencsétlen Larry Barrow esetéről.

– Szegény, szerencsétlen Larry Barrow? – Miss Hostetter elszörnyedt. – Amy! Az az ember megölt egy rendőrt!

Amy kihúzta asztala legfelső fiókját. A *Montezumai Jegyzőkönyv* címlapján megnézte Larry Barrow fotóját. A jóképű, fiatal bűnöző két nappal korábban kirabolt egy pittsburghi bankot,

közben lelőtt egy rendőrt. Utoljára akkor látták, amikor átmászott a Montezuma Vasgyár és Öntöde Rt. kerítésén, és elrejtőzött a hatalmas telephelyen. Számtalan zug kínált menedéket számára.

– Az a fiú filmre kíváncsozik – mondta Amy.

– Persze. A gyilkos szerepében.

– Nem feltétlenül. Egész helyes srác. Sok ilyennel találkoztam otthon, a gimnáziumban.

– Ne gyerekeskedj! – Miss Hostetter fűrgén összecsapta a tenyerét. – Nos, eddig nem sokat végeztünk. Tíz perc múlva kávészünet. Használjuk ki az időt.

Amy bekapcsolta a diktafonját.

– Kedves Mr. Brewster – mondta a hang a szalagról. – Árkalkulációval kapcsolatos kérését hivatali úton továbbítottam az ön körzetében illetékes Thermolux-szakértőnknek, aki rövidesen véleményezi jelenlegi fűtésrendszerének DM-114 Thermolux rendszerrel történő felújítását.

Amy vakon is tudott gépelni. Ujjai táncot lejtettek a billentyűzeten, közben szabadon kalandozhattak a gondolatai. Nyitva hagyta a fiókot. Időnként Larry Barrow arcképére pillantott, és eltöprengett.

Itt ez a férfi. Megsebesült, halálra fagy, nincs mit ennie. Mindenki gyűlöli. Üldözik. És ő egyes-egyedül, magányosan lapul valahol odakint, talán egy műhely mélyén.

– Tekintetbe véve az épületek téglafalainak hővezetési paramétereit, úgymint öt BTU, központ, a BTU rövidítés, tehát csupa nagybetű, per négyzetméter, per óra, per Celsius-fok, központ, Celsius-fok nagy cével, per...

És akkor jövendőbelim megpillantotta saját magát az érettségi bankettjén, fodros-bodros, rózsaszín tüllruhában, lenn,

a messzi Délen, Larry Barrow karján. Táncoltak. A férfi sántított, de már meggyógyult.

És szabad volt.

– Figyelemmel a hó diffuzivitására, központ, betűzöm: d-i-f-f-u-z-i-v-i-t-á-s – mondta Amy fülében a hang –, biztonsággal kijelenthető, hogy...

És jövendőbelim fülig beleszeretett Larry Barrow-ba. Menthetetlenül. A szerelem kitöltötte egész lelkét. Felvillanyozódott. Többé semmi egyéb nem érdekelt.

– Giling-galang – mondta Miss Hostetter. Ránézett a faliórára, közben letette a fülhallgatóját. A női medencének két kávészünete volt, az egyik délelőtt, a másik délután. Miss Hostetter mindkettőt úgy köszöntötte, mintha ő, Miss Hostetter, kicsiny kis vidám csengettyű volna, amelyet összekötöttek a faliórával. – Giling-galang, lányok!

Amy Miss Hostetter csontos, sőtlan, rideg arcára pillantott. Álma diribdarabokra hullott.

– Mit nem adnék, ha tudnám, mi jár a fejedben, Amy.

– Larry Barrow. Mit csinálna, ha meglátná őt?

– Mennék egyenesen tovább – mondta kimérten Miss Hostetter. – Úgy tennék, mintha nem ismerném fel. Mennék, mennek, amíg találnék valakit, aki segíthetne.

– És ha hirtelen megragadná magát, és túszul ejtené?

Miss Hostetter egész arca kivörösödött.

– Elég legyen az efféle beszédből! Így kezdődik a pánik. Tudok róla, hogy odaát, a Távírda és Telefon Csoportnál néhány lány úgy felizgatta magát a szökevény miatt, hogy még a munkából is haza kellett őket küldeni. Ilyesmi nálunk nem fordulhat elő. A női medencében a lányok sokkal magasabb nívón állnak.

– De tegyük fel, hogy mégis...

– Nem a mi közelünkben bűjt el. Különb is, már nyilván meghalt. Az irodában, ahová tegnap behatolt, vért találtak. Ilyen állapotban aligha mászkál föl és alá, hogy túszokat ejtsen.

– Ezt senki sem tudhatja.

– Amy! A legjobb, ha iszol egy csésze jó, forró kávé. Utána lejátszunk egy gyors pingpongmeccset. Na gyere! Fogadjunk, hogy elverlek.

Aznap délután jövendőbelim csinos fülecskéjébe így szólt egy hang:

– Tisztelt uram! Szerdán fél négykor a Gresham Hotel Bronz Termében temékbemutatót tartunk, ahol Thermolux márkájú fűtőberendezéseink teljes skáláját megtekintheti. Örömmel szolgálna, ha vendégül láthatnánk... – A levélnek nemcsak egy címzettje volt, hanem harminc. Mind a harmincan külön meghívót fognak kapni.

Amy már a tizedik azonos tartalmú levelet gépelte, mikor úgy érezte, megfullad. Félretette a szalagot, hogy pihentesse. A változatosság kedvéért „bejövő posta” feliratú dobozából új szalagot vett elő, és berakta a diktafonjába.

Ujjait az *a, s, d, f, j, k, l* és *é* betűk billentyűjére helyezte, és várta az utasításokat. De a szalagról csak halk búgás érkezett, mint óriáscsigából a tenger morajlása.

Múltak a másodpercek. Egyik a másik után. Végül lágy, kedvesen behízselő hang szólalt meg a szalagon.

– A faliújságon olvastam rólatok, lányok – ezt mondta az a hang. – A faliújságon az állt, hogy ti, lányok, mindenkinek a rendelkezésére álltok, akinek van diktafonja. – A hang halkán felnevetett. – *Nekem* is van már diktafonom.

A felvételen ezután sokáig csak sercegés következett, és hosszú csönd.

– Fázom, kisasszony – szólalt meg nagy sokára a hang. Köhögés. – Beteg vagyok, éhes és magányos. Lázam van. Haldoklom, kisasszony. Gondolom, mindenki nagyon örül majd, ha meghaltam.

Újabb csönd, újabb köhögés.

– Egész életemben nem csináltam semmi rosszat, csak nem hagytam, hogy bárki ide-oda ráncigálhasson, kisasszony. Valahol, valahol talán akad egy leány, aki nem helyesli, hogy egy fiút lelőjenek, vagy éhen halasszanak, vagy bezárják, mint egy állatot. Valahol, valahol talán akad egy leány, akiben még érző szív dobog.

– Valahol – folytatta a hang – talán akad egy leány, akinek van szíve. Aki ennivalót hoz ennek a fiúnak, meg kötszert. És esélyt, hogy kicsivel tovább élhessen.

– De az is lehet – tette hozzá –, hogy jégből van az a szív. És a leány elmegy, hogy beköpjön a rendőröknek. Azok meg le-puffantják ezt a fiút. Akkor majd büszke lehet magára a jég szívű leány, és nagyon boldog.

– Kisasszony – mondta jövendőbelimnek a hang. – Eláru-lom magának, hova bújtam, és hol talál, mikor a szalagot hall-gatja. Azt tehet velem, amit csak akar. Megmentheti az élete-met. Vagy meggyilkoltathat. Vagy csak hagyja, hogy egyszerűen elvérezzek. A 227-es épületben leszek. – A hang csendesen fel-nevetett. – Egy szivattyúkamra hátuljában talál. Nem valami nagy épület, kisasszony. Nem lesz nehéz rám lelnie.

A felvétel itt véget ért.

Amy elképzelte, amint két puha, telt karjában ringatja Larry Barrow fürtös fejét.

– Nyugalom. Nyugodj meg – suttogta. – Nincs semmi baj. – Szemét elfutották a könnyek.

Amy vállára egy kéz nehezedett. Miss Hostetter keze.

– Nem hallottad, hogy azt mondtam: giling-galang? Kávészünet van.

– Nem hallottam.

– Figyeltelek, Amy. Csak hallgattad a szalagot. De nem gépeltél. Miféle különös szalag ez?

– Pont olyan, mint a többi.

– Akkor mitől lettél ideges?

– Jól vagyok. Remekül – mondta feszülten Amy.

– A nővéred vagyok, Amy – emlékeztette Miss Hostetter. – Ha bármi gondod...

– Nekem *nem kell* nővér! – kiáltotta hevesen Amy.

Miss Hostetter az ajkába harapott, elsápadt, majd átment a pihenőszobába.

Jövendőbelim lopva papír zsebkendőkbe bugyolálta Larry Barrow hangszalagját. Bedugta asztala legalsó fiókjába, a kézkrém, arckrém, ajakír, púder, rúzs, parfüm, körömráspoly, manikűrolló, körömlakk, körömaljkaparó, szemöldökceruza, csipesz, hullámcsat, vitaminos doboz, varrókészlet, szemcsepp, hajkefe és fésű alá.

Helyére tolta a fiókot, felnézett, és meglátta, hogy Miss Hostetter rettenetes szeme őt lesi a pihenőszoba ajtajában tolongó lányok között, őt bámulja kávéjának páráján keresztül, vizslatja a csészealj fölött, melyen két apró keksz lapult.

Amy kifejezéstelen arccal rámosolygott, és ő is bement a pihenőszobába.

– Ki akar pingpongozni? – kérdezte. Vigyáznia kellett, hogy a hangja ne hagyja cserben.

Tucatnyi vidám kihívója akadt. És a kávészünet idején Amy pingponglabda-pattogás, nem pedig villanyírógépenek kopogása közepette ábrándozott.

Öt órákor megszólaltak a gyár szirénái. Pittsburgh összes többi szirénája is felbődült.

Jövendőbelim délutánja a féken tartott tébolyult rettegés, izgalom és a szerelem jegyében telt el. Papírkosara dugig volt elrontott oldalakkal. Nem mertte újra meghallgatni Barrow hangszalagját. És Miss Hostetterre pillantani sem mert. Attól félt, hogy iszonyú titkára fény derül.

Öt órákor kikapcsolták Andre Kostelanetzet és a Mantovani zenekart és a fűtésfűvókákat. A női medencébe megérkeztek a kézbesítőányok. Tálcákon hozták a sürgős, másnap reggeli gépelnivalót. Az asztalokon lévő vázákából kiszedték a virágokat. Másnap reggel majd frisset hoznak a vállalat üvegházából. A női medence megannyi örvénnyé alakult a tucatnyi kabátfogas körül. Amy és Miss Hostetter saját örvényeikben magukra kanyarították télikabátjukat.

Azután a női medence folyóvá változott, és leömlött a tűzbiztos vaslépcsőn a gyártelep főutcájára. Jövendőbelim volt a folyam legvége.

Amy megállt, és a folyam hátrahagyta őt. Korom és hamu kavargott körülötte. A mély folyamágy két oldalát számozott gyárépületek homlokzatai képezték.

Amy visszalopózott a női medencébe. Sötét volt odabent, csak a távoli kohók tüzeinek narancsszín fényei szűrődtek be.

Reszkető kézzel kihúzta a legalsó fiókot. A szalag eltűnt.

Döbbenet és dühösen kihúzta Miss Hostetter asztalának legalsó fiókját is. Ott lapult a hangszalag. A zöld fémtálcán csu-

pán két másik tárgy hevert. Egy üvegcse sebhintőpor és egy kivágott írás a *Montezumai Jegyzőkönyvből*, a *Montezuma asszonyainak hitvallása*. „A Montezuma asszonyaként a Férfiakkal kart karba öltve menetelek a Szebb Holnap felé. Három zászló alatt menetelek: Isten, Haza és a Társaság zászlaja alatt, kezemben a Szolgálat büszke pajzsa.”

Amy kínjában felzokogott. Kirohant a női medencéből, le a tűzbiztos vaslépcsőkön, végigfutott a gyártelep főutcáján, egészen a bejáratig, a vállalat őrségének körletéhez. Biztos volt benne, hogy ott találja Miss Hostettert, amint nagy büszkén elújságolja, miről értesült, amikor meghallgatta a szalagot.

A vállalati őrség körlete a főkapu melletti hatalmas fogadótér egyik sarkában kapott helyet. A falak mentén a cég termékeit állították ki. Közepén pult. Egy kövér eladó itt kínálta portékáit: édességet, dohányárut, újságokat.

Egy magas, télikabátot viselő asszony izgatottan magyarázott az ügyeletes biztonsági őrnek.

– Miss Hostetter! – kiáltotta elfúló hangon Amy. Az asszony megfordult, és kíváncsian jövődőbelimre pillantott, majd tovább panaszkodott az őrnek. Nem Miss Hostetter volt, csupán egy látogató. Körbevezették a gyárban, és valahol elvesztette az erszényét.

– Bárhol kiejthettem, bárhol ellophatták! – sopánkodott a magas asszony. – Például ahol az a kibírhatatlan zaj volt, minden szikrázott, folyt a vas. Vagy ahol az a baromi nagy kalapács csapkodott. Vagy ahol az a kutató mutogatta nekünk a hogycsívóját a laboratóriumában. Szinte bárhol. De lehet, hogy a gyilkos lopta el. Aki a gyárunkban garázdálkodik. Nem figyeltem, ő meg gyorsan megkaparintotta.

– Asszonyom – válaszolt az őr türelmesen. – A fickó már biztosan halott. És pénztárcák különben sem érdeklik. Ennivaló inkább. Túl akarja élni. De nem éli túl. Nincs sok hátra neki.

Jövendőbelim édes cseresznyeajka fogta magát, és legörbült.

Valahol a gyártelepen kutyák csaholtak.

– Hallja? – kérdezte elégedetten az őr. – Kutyákkal is keresik. És ha a maga érzénye nála volna, ami kizárt dolog, egy szempillantás alatt visszavesszük tőle.

Amy körülnézett az óriási teremben. Miss Hostettert kereste. Miss Hostetter azonban nem volt ott. Amy elgyengült a tehetetlenségtől. Egy kemény padra roskadt. Szemben vele, egy táblán ez állt: „Lehet, hogy az ön problémáira a szilikon a megoldás?”

Búbánat kerítette hatalmába Amyt. Ismerte az érzést. Olyankor tört rá, amikor egy jó film véget ért. A moziban kigyúltak a lámpák, és megfosztották őt valami magasztostól, a tudattól, hogy ő is fontos. És szerelmétől, akihez többé semmi köze. Néző lett csupán. Egy a sok közül.

– Hallja a kutyákat? – kérdezte az árus az egyik vevőjétől. – Különleges ebek, úgy tudom. A vérebeik valójában a világ legkedvesebb kutyái. De ezek, amiket Barrow-ra erisztenek, ezek félig vadászkutyák. Jól lehet őket idomítani. Irtó szörnyetegek bírnak lenni. Hogy a legveszedelmesebb kuncsaftjuk baját is elláthassák.

Amy felpattant, és a pulthoz sietett.

– Kérek egy tábla csokoládét. A legnagyobbat. Huszonöt centeset. És vajas kekszet. És kókuszkecskát. És egy zacskó karamellát. Meg mogyorót.

– Máris, hölgyem. Ráfér magára egy jó kis muri, ugye? De vigyázzon, a sok édesség nem tesz jót az archőrének. Még valamit?

* * *

Amy visszament a gyártelepre, és felpréselte magát egy tömött vállalati autóbuszra. Ő volt az egyetlen nő. A többi utas az éjszakai műszakra érkezett. Csupa férfi. Mikor észrevették jövődöbelimet, esetlen udvariasság és figyelmesség lett rajtuk úrrá.

Amy a vezetőhöz fordult.

– Kitenne, kérem, a 227-es épületnél? Sajnos nem tudom, merre lehet.

– Hát aztat bizony én se tudom. Arrafele kevesen akarnak leszállni. – A napellenző mögül gyűrött, számárfüles térképet szedett elő.

– Nemhogy kevesen, hanem *senki* se akar ott leszállni – szölt közbe az egyik utas. – A 227-esben nincs semmi, csak pár lámpatest, néhány hordó homok, meg még talán egy kerek vas-kályha. Szerintem, hölgyem, eltévesztette a házszámot.

– Egy úr felhívta a női medencét. Gyorsírórt kért. Valami sürgős munka. Azt hiszem, a 227-est mondta. – Amy lenézett a vezető térképére. Láttá, hogy a sofőr ujjá apró, különálló négyzet-re bök. A teherpályaudvar közepén állt ez a házacska. A 227-es! Nem messze tőle jókora épület, a pályaudvar szélén. A 224-es. – Lehet, hogy félreértettem. Lehet, hogy a 224-es épületbe kell mennem.

– Biztosan oda – lelkendezett a sofőr. – A Szállítmányozási Osztály. Ott várják magát.

A busz összes utasa megkönnyebbülten sóhajtott fel. Félő büszkeséggel pillantottak erre a kicsike, csinos déli lánykára. Íme, milyen nagyszerűen útbaigazították.

Amy egyedül maradt a buszon. A jármű keresztülvágott a sivár pusztaságon, amely a központi telep és a teherpályaudvar között terült el. Nem volt errefelé egyéb, mint meddóhányók és

rozsdás vasroncsok. A salaksivatag peremén, távol a főutcától, zseblámpák fénypásmái táncoltak.

– Zsaruk és kutyák – jegyezte meg a sofőr.

– Tényleg?

– Az irodától indultak. Ahová az ürge tegnap betört. A csaholásból ítélve már a közelibe jutottak.

Amy bólintott. Gondolatban jövődöbelim Miss Hostetterrel beszélt. „Ha beárulta őt a rendőröknek – ezt mondta Miss Hostetternek gondolatban a jövődöbelim –, akkor maga a gyilkosa. Mintha csak pisztolyt fogott volna rá, és meghúzta volna a ravaszt. Fel bírja fogni? Vagy eszébe sem jut? Hát magában egy szemernyi női érzés sincs?”

Két perccel később a busz megállt a Szállítmányozási Osztálynál. Amy leszállt.

Amikor a busz elment, Amy nekiindult az éjszakának, majd megállt a rendező pályaudvar szélén. Köröskörül kohósalakóceán. Pislákoló zöld, piros és sárga jelzőfények szóródtak szét a felszínén, itt-ott csillogó sínek csíkozták.

Amy szeme lassan hozzászokott a sötétséghez. Szíve egyre hevesebben zakatolt. Az ormótlan alakzatok közül kiválasztotta az egyiket. Apró, zömök épület, szinte bizonyos, hogy a 227-es. Odabent egy haldokló férfi azt mondta, várni fog a lányra, akinek van szíve.

A világ megszűnt létezni. Az éjszaka felkapta Amyt, és megpörgette, mint valami bűgőcsigát, ő pedig rohanva átvágott a salakon. Meg se állt a házikóig. Az épület nagyobb volt, mint képzelte. Jövődöbelim nekitámaszkodott az ütött-kopott deszkafalnak. Zihált. Halántékában dobolt a vér. Amy hallgatózni próbált.

Valaki járkált a házban. És sóhajtozott.

Amy a fal mentén az ajtóhoz araszolt. A korhadt deszkáról lefeszgették a lakatot és a hevederpántot.

Amy bekopogott.

– Jó estét – suttogta. – Hoztam magának egy kis enniválót.

Jövendőbelim hallotta, hogy valaki jó mélyet lélegzik. Utána síri csönd.

Amy belökte az ajtót.

Halvány, szürke fény rajzolt V alakot a padlóra. A fény a nyitott ajtón érkezett. Miss Hostetter állt benne.

A két asszony szinte keresztülnézett egymáson. Arcuk nem tükrözött érzelmet. Mindketten a pokolba kívánták a másikat.

– Hol van? – szólalt meg elsőként Amy.

– Meghalt. Halott. A hordók mögött.

Amy céltalanul, csoszogva ődöngött a szobában. Amikor a lehető legtávolabbra került Miss Hostettertől, és háttal állt neki, halkán kérdezte:

– Halott?

– Akár egy sós hering.

– Ne beszéljen így róla!

– Pont annyira halott.

Amy dühösen szembefordult Miss Hostetterrel.

– Nem volt joga, hogy elvegye a hangszalagomat.

– A szalag a vállalaté. És különben is, nem hittem, hogy lenne merszed cselekedni.

– Láthatja. *Volt* merszem. És azt hittem, rajtam kívül nem lesz itt senki. Azt hittem, hogy maga feljelentette őt.

– De nem jelentettem fel. És éppen te, Amy, számíthatnál volna rá, hogy itt találsz. Tudnod kellett volna.

– Ennél nagyobb meglepetésben még soha nem volt részem – felelte Amy.

– Pedig te küldtél ide, kicsim. – Egy pillanatig úgy tűnt, hogy Miss Hostetter vonásai ellágyulnak. De csak egy pillanatig tűnt úgy. Arcizmai ismét megfeszültek, a szigorú vonások szilárdan tartották magukat.

– Sok mindent elmondtál az életemről, Amy. És én megértettem. Nagyon fájt, és most itt vagyok. – Miss Hostetter a kezét nézte. Szélesebes és pontos ujjait most lassan dörzsölgette. – Még mindig szellemnek tartasz? Vagy attól, hogy őrült módon eljöttem ide megnézni egy halottat, többé már nem vagyok szellem?

Jövendőbelim szemét könny futotta el.

– Ó, Miss Hostetter! Sajnálom, ha megbántottam. Maga nem szellem. Nem kísértet. Soha nem is volt az. – Végtelenül megszánta ezt az erős, magányos asszonyt. – Maga csupa-csupa szeretet és igalom, Miss Hostetter. Különben nem lenne itt.

Miss Hostetter semmilyen jelét nem adta, hogy Amy szavai megindították volna.

– És te, Amy? Téged mi hozott ide?

– Szerettem őt. – A szerelmes asszonyok büszkeségével kihúzta magát. Arca kipirult. Újra gyönyörű volt, és újra fontos. – Szerettem őt.

Miss Hostetter szomorúan ingatta nem túl szép fejét.

– Ha szeretted őt, eridj, és jól nézd meg. Imádni való, és márhára imádni való kést szorongat. És oly imádni valóan vigyorg, hogy az ember megöszül tőle.

Amy a torkához kapott.

– Istenem!

– De mi barátok lettünk, ugye, Amy? Ez is valami, nem igaz?

– Igen, barátok – felelte sután Amy. Nagy nehezen sikerült halványan elmosolyodnia. – És ez nagyon is sok – mondta.

– Ideje mennünk – javasolta Miss Hostetter. – Mindjárt ideérnek az örök és a kutyák.

Az örök és a kutyák cikcakkban haladtak a salaksivatagon át. Ötszáz méternyire lehettek, mikor a két asszony kilépett a 227-es épületből. Éppen elcsípték a vállalati autóbust a Szállítmányozási Osztály bejáratánál. Halálosan lassú volt az út a gyártelep kapujáig, de egyetlen szót sem váltottak.

A főkapunál leszálltak, ki-ki indult a maga buszmegállója felé. Végül kínkeservesen mégiscsak sikerült megszólalniuk.

– Isten vele! – búcsúzott Amy.

– Reggel találkozunk.

– Tudja, olyan nehéz eldöntenie egy magamfajta lánynak, hogy mitévő legyen. – Jövendőbelimet megmagyarázhatatlan sóvárgás és gyengeség érzése kerítette hatalmába.

– Senki sem állította, hogy könnyű. Soha nem az.

Amy megnyugodva bölintott.

Miss Hostetter Amy karjára tette a kezét.

– Még valami. Ne gyűlöld a vállalatunkat. Az már csak ilyen. Nem tehet róla. Szereti, ha a kimenő leveleknek szép a külalakjuk.

– Igyekszem nem gyűlölni.

– Valahol – fűzte hozzá Miss Hostetter – egy kedves ifjú ember pont egy ilyen kedves fiatal lányra vár, mint te vagy. És holnap teljesen új nap virrad ránk. Hanem ami most mindkettőnkre ráfér, az egy jó forró fürdő! – És Miss Hostetter elindult a megállójához. Egyre halványabb lett, egyre kísértetszerűbb, amint Pittsburgh füstje és hidege fokozatosan elnyelte.

Midőn Amy keresztülbaktatott a kormos ködön, és mint egy kísértet, elérte a maga buszmegállóját, ott talált engem, egy má-

KÖZPONT, BETŪZŰM

sik kísértetet. Méltóságteljesen úgy tettünk, mintha észre se vennénk egymást.

Akkor jövőbelim hirtelen felzokogott. Túl régóta tartotta magát. Túl régóta rettegett. Hozzám bújt. A hátát simogattam.

- Nocsak! Egy emberi lény – jegyeztem meg.
- El se tudja képzelni, mennyire emberi – szípofta.
- Hátha mégis. Tennék egy próbát.

Tettem egy próbát. Máiő folyamatosan próbálkozom. És íme, egy boldog férfiú fohásza: Soha, de soha el ne apadjanak a női medencét tápláló meleg források.